PLANY NA ROK 2022

Hege Lønne

kuratorzy: **Michał Jachuła i Maria Rubersz**

do 6 lutego 2022

Hege Lønne, widok ekspozycji, Zachęta 2021, fot. Daniel Rumiancew/archiwum Zachęty

Retrospektywna wystawa norweskiej artystki Hege Lønne (1961–2018) obejmuje prace ze wszystkich okresów jej twórczości, w tym rzeźby, instalacje, fotografie i wideo. Ważną inspiracją wynikającą ze skandynawskich korzeni artystki jest również natura, jej prace podejmują też prekursorsko tematykę ekologii.
Wystawa uwypukla pojęcie rozszerzonej rzeźby, w tym działań performatywnych oraz otwartych układów rzeźbiarskich zapisanych w seriach fotografii Lønne. Częścią prezentacji stały się niepublikowane zdjęcia Warszawy z czasu transformacji ustrojowej, widzianej oczami outsidera, ale i osoby mocno związanej z Polską i zafascynowanej sztuką Europy Środkowo-Wschodniej.

Projekt realizowany we współpracy z Trondheim Kunstmuseum.

Między kolektywizmem a indywidualizmem — awangarda japońska w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku

kuratorka: **Maria Brewińska**

współpraca: The Japan Foundation

do 13 marca 2022

Między kolektywizmem a indywidualizmem — awangarda japońska w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku, widok ekspozycji, Zachęta 2021, fot. Maciej Landsberg/archiwum Zachęty

Pierwsza tak obszerna wystawa sztuki japońskiej tego okresu, obejmująca nurt sztuki „reportażowej", malarstwa rejestrującego kondycję społeczeństwa japońskiego po wojnie, zjawiska awangardowe reprezentowane przez kolektywy, grupy artystyczne, a także indywidualne działania twórcze. Zaprezentowany zostanie dorobek artystów z generacji przedwojennej oraz powojennego młodego pokolenia tworzącego w różnych mediach, ale też przykłady architektury, która zrewolucjonizowała przestrzeń prywatną i publiczną.

Wystawie towarzyszy książka, której współwydawcą jest The Japan Foundation.

Kobiety żyją dla miłości. Teresa Gierzyńska

kuratorka: **Joanna Kordjak**

do 6 marca 2022

Kobiety żyją dla miłości. Teresa Gierzyńska, widok ekspozycji, Zachęta 2021,
fot. Kuba Celej/archiwum Zachęty

Bogaty dorobek Teresy Gierzyńskiej (ur. 1947), rzeźbiarki, fotografki, graficzki, wciąż pozostaje nieznany szerszej publiczności. Duża, monograficzna wystawa w Zachęcie wraz z towarzyszącą jej obszerną publikacją daje po raz pierwszy pełen wgląd w tę oryginalną twórczość, sytuującą się na styku różnych dyscyplin i mediów.

Wystawie towarzyszy książka.

Mariusz Wilczyński. Zabij to...

kuratorka: **Marta Miś**

wystawa dofinansowana ze środków Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej

partner wystawy: EC1 Łódź

3 marca–26 czerwca 2022

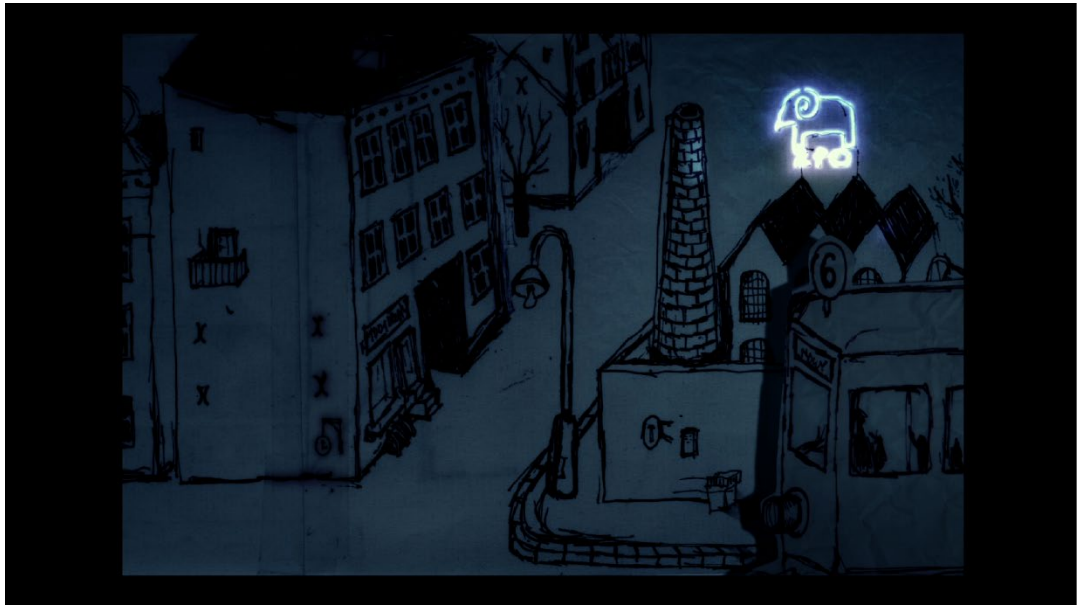

Mariusz Wilczyński, *Zabij to i wyjedź z tego miasta*, 2019, film

Wystawa z cyklu prezentacji indywidualności polskiej animacji (Julian Antonisz, Kazimierz Urbański) tym razem skupiona jest tylko na jednym filmie — „opus magnum" Mariusza Wilczyńskiego. W medium wystawy pokażemy nie tylko plastyczną stronę realizacji animacji w autorskiej technice, ale także bogaty, pozafilmowy materiał audiowizualny budujący szerszy kontekst dla tego dzieła.

Wystawie towarzyszyć będzie książka artystyczna, łącząca mikroeseje literackie zainspirowane filmem oraz rysunki Wilczyńskiego. Zaproszenie do udziału przyjęli Dorota Masłowska, Maciek Bielawski i Jakub Żulczyk.

Współwydawcą książki jest Narodowe Centrum Kultury Filmowej.

Jerzy Krawczyk. Malarstwo

kurator: **Michał Jachuła**

współpraca: Muzeum Sztuki w Łodzi

7 kwietnia–19 czerwca 2022

Jerzy Krawczyk, *Muzykanci*, olej na płótnie 1966, Galeria Studio w Warszawie

Przewodnim wątkiem retrospektywy Jerzego Krawczyka (1921–1969) będzie „formuła" realizmu przestrzennego, wypracowana przez malarza w dojrzałym okresie twórczości. Prezentacja obejmie obrazy poświęcone wojnie i Holokaustowi, pejzaże łódzkie i morskie oraz realistyczne w formie i socjalistyczne w treści prace tworzone w ramach ogólnopolskiej Grupy Malarzy Realistów. Część wystawy z anatomicznymi realizacjami Krawczyka poświęcona zostanie związkom sztuki i medycyny. Ogromny dorobek artysty, doceniony i rozpoznany przede wszystkim w latach 60. i 70. XX wieku, nie jest dzisiaj szerzej znany.

Wystawie towarzyszyć będzie katalog, którego współwydawcą jest Muzeum Sztuki w Łodzi.

Natalia Romik. Kryjówki. Architektura przetrwania

kuratorzy: **Stanisław Ruksza, Kuba Szreder**

artystyczny projekt badawczy: **Natalia Romik**

współpracowniczka naukowa, kuratorka programu publicznego: **Aleksandra Janus**

współpraca: TRAFO Trafostacja Sztuki, Szczecin

31 marca–17 lipca 2022

Tematem projektu Natalii Romik, wysoko ocenionego przez jury konkursu 10. Międzynarodowej Wystawy Architektury w Wenecji, jest architektura przetrwania — półprzezroczyste i lustrzane odlewy kryjówek budowanych i wykorzystywanych przez Żydów podczas Holokaustu. Artystycznie modyfikując modele kryjówek, które z definicji muszą pozostać niewidoczne dla niepowołanego oka, Romik podejmie grę z widzialnością jako istotną właściwością ich architektonicznej formy.

Wystawa i program publiczny zorganizowane dzięki wsparciu Taube Foundation for Jewish Life & Culture i Rozen Family Foundation.

Zachowane wejście do kryjówki w domu prywatnym w Żółkwi, Ukraina

Plac Małachowskiego wraz z projektem performatywnym

kuratorka: **Magdalena Komornicka**

współpraca działów edukacji, komunikacji, Księgarni Artystycznej, zespołów dostępności i pierwszego kontaktu

czerwiec–październik 2022

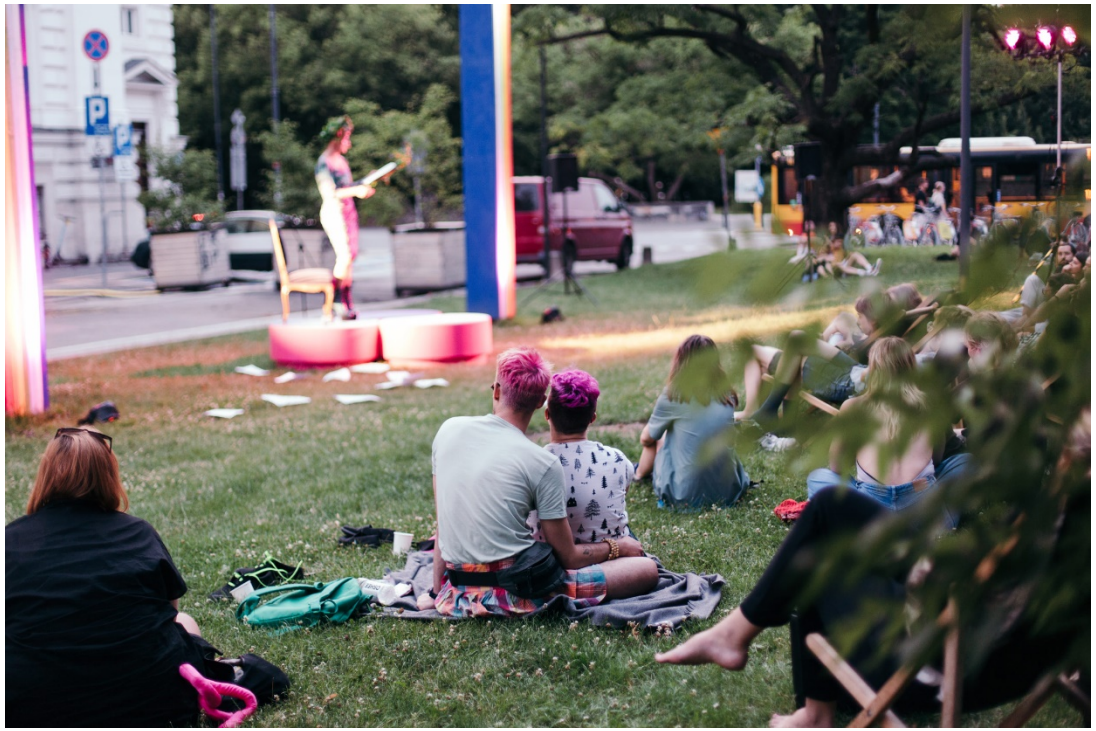

fot. Karolina Zajączkowska

Czasowe instalacje artystyczne, a także program performatywny i edukacyjny w ramach *Lata w mieście.*

Kontynuacja działań związanych z rewitalizacją placu.

LOT

artysta: **Roman Stańczak**

kuratorzy: **Łukasz Ronduda i Łukasz Mojsak**

21 kwietnia–26 czerwca 2022

Roman Stańczak, *Lot*, 2019, Pawilon Polski na 58 Międzynarodowej Wystawie Sztuki w Wenecji, fot. Weronika Wysocka/archiwum Zachęty

Pokaz rzeźby zrealizowanej do Pawilonu Polskiego, prezentowanej z dużym sukcesem na 58 Biennale Sztuki w Wenecji. Wystawie w Zachęcie towarzyszyć będzie również film z powstawania tej pracy oraz odwołania do wcześniejszych działań artysty.

Niepokój przychodzi o zmierzchu

kuratorka: **Magdalena Komornicka**

partner: Fundacja Sztuki Polskiej ING

14 lipca–2 października 2022

fot. Bezimienny

Socjalizacja pokolenia współczesnych dwudziestolatków i trzydziestolatków była zawieszona „pomiędzy" — stare wzorce jeszcze nie upadły, a nowe wciąż się nie wykształciły. Kształtują się one na naszych oczach w czasach kumulacji kryzysów i momentów zwrotnych obniżających poczucie bezpieczeństwa. Wszystko wydaje się dziś groźne, podważana jest jakakolwiek pewność co do przyszłości: od rozwoju technologii wymykających się spod kontroli, przez niesprawiedliwości społeczne i wcześniej nieprzewidywalne wykluczenia, aż po pandemię. Wystawa stanowiąca obszerną prezentację młodego pokolenia polskich artystek i artystów (urodzeni w drugiej połowie lat 80. i w latach 90. XX wieku) stanie się opowieścią o świecie, który zdaje się chylić ku upadkowi.

Susan Mogul

kurator: **Michał Jachuła**

4 sierpnia–30 października 2022

Susan Mogul, *Ubieranie*, 1973, wideo

Wystawa wybitnej amerykańskiej artystki, pionierki sztuki wideo. Głównymi tematami sztuki Susan Mogul jest pamięć oraz kwestie tożsamościowe w ujęciu autobiograficznym.

Film *Prosaic Portraits* z początku lat 90. XX wieku, zapis spotkania z polskimi przedstawicielami świata kultury (m. in. Kora, Natalia Koryncka-Gruz, Wojciech Marczewski), stanie się punktem wyjścia dla konstrukcji wystawy, która obejmie również wczesne prace artystki z początku lat 70. i jej najnowsze realizacje dotyczące jej relacji z matką i namysłu nad śmiercią.

Mariola Przyjemska. Konstrukcja. Konsumpcja. Melancholia

kuratorki: **Ewa Majewska, Ewa Opałka**

współpraca: Muzeum Współczesne Wrocław

14 września 2022–7 stycznia 2023

Mariola Przyjemska. *Dobra zmiana*, 2015, olej, płótno, dzięki uprzejmości artystki

Retrospektywa debiutującej w końcu lat 80. XX wieku malarki Marioli Przyjemskiej koncentruje się na rozwinięciu kluczowych wątków jej twórczości w perspektywie najnowszej historii sztuki polskiej, jak i w kontekście historii awangardy międzynarodowej. Jako artystka łącząca malarstwo, fotografię, i ready-mades, Przyjemska jest fenomenalną kronikarką dynamicznych procesów społeczno-kulturowych zachodzących w trakcie transformacji po 1989 roku w Polsce.

Wystawie towarzyszyć będzie katalog, którego współwydawcą jest Muzeum Współczesne Wrocław.

Dzieciństwo: sztuka i edukacja w XX i XXI wieku

kuratorka: **Joanna Kordjak**

20 października 2022–5 lutego 2023

Jaśmina Wójcik, *Król Maciuś Pierwszy*, 2021, fot. Jakub Wróblewski

Wystawa problemowa przygotowywana w nawiązaniu do wystawy Friedl Dicker-Brandeis, której tematem będą XX-wieczne alternatywne modele edukacji (przede wszystkim edukacji artystycznej) oraz koncepcje terapii (dzieci) poprzez sztukę. Pokazane zostaną głównie na przykładzie działań artystów powojennych i współczesnych (ze szczególnym uwzględnieniem Europy Środkowo-Wschodniej). Istotnym dla nich punktem odniesienia będzie twórczość i dorobek wybranych artystów i edukatorów z okresu międzywojnia (przywołana zostanie m.in. postać Franza Ciska, Janusza Korczaka i innych).

Częścią uzupełniającą projektu będzie wystawa *Pokój 28: Friedl Dicker-Brandeis.*

Projekt realizowany pod honorowym patronatem Ambasadora Austrii Andreasa Stadlera.

Pokój 28: Friedl Dicker-Brandeis

kuratorki: **Brigitte Reutner-Donneus** (Lentos Museum, Linz) **i Joanna Kordjak**

współpraca: Lentos Museum, Linz

20 października 2022–5 lutego 2023

Friedl Dicker-Brandeis, *Kobieta w aucie. Autoportret*, 1940, pastel, Muzeum Żydowskie w Pradze

Wystawa modernistycznej malarki austriackiej, designerki i projektantki m.in. tkanin, studentki Bauhausu, rozwijającej również praktyki arteterapii oraz edukacji artystycznej dzieci i młodzieży w 20-leciu międzywojennym i w czasie II wojny światowej.

W ramach programu towarzyszącego wystawie *Dzieciństwo: sztuka i edukacja w XX i XXI wieku* oraz monograficznej wystawy Friedl Dicker-Brandeis planowana jest we współpracy z Austriackim Forum Kultury, Uniwersytetem Warszawskim oraz Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne międzynarodowa konferencja w listopadzie 2022.

Katarzyna Kozyra. Szukając Jezusa. Biblioteka

kuratorka: **Anastasia Tsitsar**

we współpracy z Fundacją Katarzyny Kozyry

partner: Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi

24 listopada 2022–26 lutego 2023

Katarzyna Kozyra, *Szukając Jezusa*, film, dzięki uprzejmości Fundacji Katarzyny Kozyry

Pokaz archiwalnych materiałów, w formie biblioteki, prezentujących wszystkie osoby występujące w wieloletnim projekcie *Looking for Jesus* realizowanym w Izraelu. Film powstał we współpracy z Polskim Instytutem Sztuki Filmowej.

Wystawa *Katarzyna Kozyra. Szukając Jezusa. Biblioteka* jest rozwinięciem tego wieloletniego projektu artystycznego.

Miejsce Projektów Zachęty

kuratorka: **Magda Kardasz,** współpraca: **Monika Kopczewska**

MIEJSCE PROJEKTÓW ZACHĘTY

Attila Csörgő, Occurrence *Graph II (Infinity)*, 1998

Marta Krześlak. Moving Things

10 grudnia 2021–20 lutego 2022

kuratorka: Monika Kopczewska

Małgorzata Markiewicz. Pimoa Chthulu

25 lutego–8 maja 2022

Karolina Balcer. Happy Family Project

13 maja–24 lipca 2022

Wystawa zbiorowa młodych artystów dizajnerów

29 lipca–9 października

(galeria i taras MPZ)

Attila Csörgő

14 października 2022–1 stycznia 2023

BIENNALE W WENECJI

Wystawa w Pawilonie Polskim na
59 Międzynarodowej Wystawie Sztuki w Wenecji
partnerzy: Instytut Adama Mickiewicza,
European Roma Institute for Art and Culture
23 kwietnia–27 listopada 2022

Po zapoznaniu się ze zgłoszonymi projektami oraz po długiej i wnikliwej dyskusji jury wskazało do realizacji projekt wystawy **Małgorzaty Mirgi-Tas** *Przeczarowując świat* zaproponowany przez kuratorów **Wojciecha Szymańskiego i Joannę Warszę** (godło Bacht).

Jury zwróciło uwagę „na niezwykle atrakcyjną wizualną formę (otwierającą pawilon na szeroką publiczność) połączoną z oryginalną i przemyślaną konstrukcją ideową proponującą nową narrację o nieustannej wędrówce obrazów i wzajemnych wpływów pomiędzy kulturą romską, polską a europejską". (fragment oświadczenia jury konkursu na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim na Biennale Sztuki 2022)

Małgorzata Mirga-Tas, *Esma Redżepova / Herstories,* 2021, patchwork. Fragment projektu konkursowego do Pawilonu Polskiego na Biennale Sztuki 2022, fot. Marcin Tas

Otwarta Zachęta — projekt POPC

partnerzy: **Centrum Cyfrowe, Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych**

8 czerwca 2020–7 czerwca 2023

- digitalizacja i udostępnienie zasobów Zachęty — Narodowej Galerii Sztuki, umożliwiające szeroki dostęp do nich, stworzenie innowacyjnych narzędzi informatycznych, przeprowadzenie działań szkoleniowych i promocyjnych służących realizacji wielu celów (edukacyjnych, naukowych, artystycznych).
- współpraca działów: zbiorów i inwentarzy, dokumentacji, edukacji, komunikacji, multimediów (IT), zespołu ds. dostępności
- wsparcie działów: księgowo-finansowego, prawnego, sekretariatu, zamówień publicznych, RODO
- Najważniejsze działania w 2022 roku: prace IT, digitalizacja zasobów, szkolenia dla pracowników grup docelowych, opracowanie narzędzi dla grup docelowych, promocja projektu i związana z nim komunikacja

Edukacja, zbiory, dokumentacja

fot. archiwum Zachęty

Kontynuacja działań związanych z tworzeniem programu towarzyszącego działaniom Zachęty udostępniającego szerszej publiczności wiedzę o kolekcji i dokumentacji galerii.

Rozwijanie projektu dotyczącego kobiet Zachęty, zainicjowanego w ramach programu Niepodległa.

Wydarzenia inne

2022

Uroczystość odsłonięcia tablicy poświęconej fundatorce galerii Ludwice z Lindów Góreckiej, 17.12.21, Zachęta, fot. Jakub Celej/archiwum Zachęty

Nagroda Fundacji Gessel dla Zachęty

Stypendium im. Ludwiki z Lindów Góreckiej ufundowane przez Polfę Tarchomin, realizowane przez Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych

Trouble in Paradise — wystawa projektu (realizowanego w Pawilonie Polskim na 58 Międzynarodowej Wystawie Sztuki w Wenecji w 2021 roku) w Muzeum Architektury we Wrocławiu, luty 2022

ZACHĘTA